

Erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger af bekendtgørelse om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2024/2025

Ordningens formål:

Formålet med bekendtgørelsen er at sikre en reduktion af kvælstofudledningen fra landbruget til vandmiljøet, og dermed sikre en forbedring af miljøtilstanden i kystvande via etablering af kvælstofreducerende virkemidler.

I forlængelse af tilskudsordningen Målrettet kvælstofregulering, hvor jordbruger frivilligt har kunnet ansøge om tilskud til etablering af kvælstofreducerende virkemidler i områder med behov for en kvælstofreducerende indsats (indsatsbehov), implementere denne bekendtgørelse et krav om etablering af obligatoriske målrettede efterafgrøder i de områder, hvor indsatsbehovet ikke er dækket under den frivillige ordning. Indsatsen omfatter etablering af obligatoriske ikke kompenserede efterafgrøder, der helt eller delvis kan erstattes af nærmere fastsatte alternative virkemidler.

Bekendtgørelsens bilag 1 fastsætter de kystvandoplande, der er omfattet af et målrettet efterafgrødekrav samt kravets størrelse i procent af efterafgrødegrundarealet inden for kystvandoplandet. Efterafgrøderne og alternativerne skal etableres i planperioden 2024/2025.

Opgørelsen efter ansøgningsrunden i 2024 viser, at ca. 95 pct. af indsatsbehovet blev opfyldt i den frivillige runde. Der udestår en restindsats på ca. 23.000 ha efterafgrøder, som indhentes ved udmøntning i 42 kystvandoplande i bekendtgørelsen om krav etablering af målrettede efterafgrøder. Restindsatsen skal fordeles på ca. 2.700 bedrifter.

Placeringen af efterafgrøderne og valg af alternative virkemidler skal indberettes i Gødningskvote- og efterafgrødeskemaet (GKEA) senest 10. september 2024. Hvis bedriften ikke indsender indberetning senest 10. september 2024, eller hvis bedriften ikke indberetter tilstrækkeligt med målrettede efterafgrøder eller alternativer til at opfylde bedriftens målrettede efterafgrødekrav, reduceres bedriftens samlede kvote for kvælstof for planperioden svarende til den kvælstofeffekt, som efterafgrøderne skulle have leveret.

Administrative konsekvenser for de forslået ændringer

De væsentligste ændringer i bekendtgørelsen er:

1. Ændring af omregningsfaktoren for alternativet reduceret kvælstofkvote

En genberegning af omregningsfaktoren for alternativet reduceret kvælstofkvote, hvor der ikke korrigeres for eftervirkning, betyder, at kvotetrækket stiger fra 93 til 110 kg N/ha for bedrifter, der udbringer under 80 kg N/ha organisk gødning og fra 150 til 175 kg N/ha for bedrifter, der udbringer over 80 kg N/ha organisk gødning. Ændring har betydning for bedrifternes efterlevelselsesomkostninger.

2. Ændring af omregningsfaktorer på bark

Faktoren for omregning af braklagte arealer, ændres således fra at 1 hektar braklagte arealer erstatter 1 hektar målrettede efterafgrøder til at 1 hektar braklagte arealer erstatter 2 hektar målrettede efterafgrøder. Ændringen forventes ikke at påvirke brugen af braklagte arealer som alternativ til efterafgrøder i særlig grad. Ændringen forventes at indebære større fleksibilitet i overholdelsen af kravene om efterafgrøder.

3. Ændring af omregningsfaktorer på tidlig såning

Faktoren for omregning af tidligt såede vinterafgrøder, således fra at 2 hektar tidligt såede vinterafgrøder erstatter 1 hektar målrettede efterafgrøder, til at 1,9 hektar tidligt såede vinterafgrøder erstatter 1 hektar målrettede efterafgrøder. Ændringen forventes at indebære større fleksibilitet i overholdelsen af kravene om efterafgrøder uden, at de indebærer merudvaskning af kvælstof til vandmiljøet.

4. Undtagelse fra krav om efterfølgende efterafgrøder

Arealer med efterafgrøder, kvælstoffikserende efterafgrødeblandinger, braklagte arealer og braklagte arealer langs vandløb og søer, som efterfølgende i planperioden indgår i statsligt og EU-finansierede projekter og ordninger om permanent udtagning af landbrugsjorder undtages fra kravet om efterfølgende afgrøde. Der forventes ikke at dette påvirker på brugen af efterafgrøder og braklagte arealer til opfyldelse af efterafgrødekravene. Ændringen forventes at give større fleksibilitet ifm. at landbruger indgår i projekter og ordninger om permanent udtagning uden, at det indebærer merudvaskning af kvælstof til vandmiljøet, idet efterafgrøder og braklagte arealer fortsætter som plantedække på arealerne.

Administrative konsekvenser af ordningen:

Landbrugsstyrelsen vurderer, at de administrative konsekvenser af ordningen vil være uændret i forhold til den tilsvarende ordning i 2023, da de foreslåede ændringer til ordningen i 2024 ikke medfører nye administrative konsekvenser for den enkelte ansøger.

Det skyldes bl.a. at det stort set det samme antal bedrifter der rammes af et krav om obligatoriske efterafgrøder i 2024 som i 2023 og der er ikke ændret i kravene til indberetning af alternativerne i GKEA.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget bekendtgørelsesudkastet i præhøring i forhold til administrative konsekvenser for erhvervet.

OBR's præhøringssvar: Det fremgår af materialet, at de administrative konsekvenser af ordningen vil være uændret i forhold til den tilsvarende ordning i 2023 og den enkle ansøger ikke bliver pålagt nye administrative krav. På den baggrund vurderer OBR, at bekendtgørelsesudkastet ikke medfører nye administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Skatter, afgifter og subsidier:

Bekendtgørelsen medfører ikke ændrede skatter, afgifter og subsidier.

Efterlevelseskonsekvenser:

Bekendtgørelsen kan medføre efterlevelseskonsekvenser for de bedrifter, der vælger at anvende de ændrede alternativer. Ændring 1 medfører, at bedriften med samme reduktion af kvælstofkvoten kan erstatte en mindre andel af efterafgrødekravet, og bedriften skal derfor udlægge flere efterafgrøder eller alternativer for at opfylde kravet. Øgede omkostninger herved estimeres til ca. 1.6 mio. kr. Ændring 2, 3 og 4 giver større fleksibilitet for jordbruger, det vurderes derfor, at bedrifter med disse ændringer oplever en besparelse eller ingen konsekvenser.

BNP effekter:

Bekendtgørelsen har ikke nogen effekt på BNP.

Adfærdsvirkninger:

Bekendtgørelsen medfører ingen adfærdsændringer.

Afledte effekter:

Bekendtgørelsen medfører ingen afledte effekter.